

Дорогі в Христі Брати і Сестри!

Перше читання сьогоднішньої неділі (1 Сам 26) впровадило нас в атмосферу завзятої боротьби між Саулом і Давидом. Майбутній цар дає ясний приклад провідника держави, який знайшов милість у Бога, став свідком Божих знаків і не піддається спокусі здійняти руку на того, хто виразно бажає йому смерті, — хоча цей шанс цілком можна зрозуміти. За мить Давид визнає на весь голос: *«Господь заплатить кожному по його справедливості й його вірності»*. Складний політичний конфлікт цього разу вирішено, тому що його учасники зрозуміли волю свого Бога. Не лише цього, а кожного разу, коли політики у своїх земних перегонах не втрачають виміру вічності, перегони стають не конфліктом інтересів, а дорогою, яка веде до рівноваги (тобто миру) весь народ і навіть людство.

Найближчі місяці будуть позначені гамором і метушнею, які зазвичай передують знаменній події в державі — виборам Президента України. Як ми впевнилися, ця подія дуже важлива. Адже, якщо вибори відбуваються нечесно і люди дозволяють політтехнологам гратися нашою психікою, маніпулювали свідомістю, красти голоси, фальсифікувати і підмінювати результати, — тоді приходять великі страждання, зникає благословенний спокій, відбуваються протистояння і розбрат. За відновлення ладу доводиться платити людським життям і пролиттям крові.

Щоби не втратити напрямку, цінностей, орієнтирів і сенсу, мусимо відновити чуйність до голосу Євангелія, до голосу Христової Церкви, чие вчення — вічне і незмінне. Ми повинні побачити сьогоднішня крізь призму Божої вічності: лише тоді в нас буде шанс на наявність Божого ладу в нашому особистому і суспільному житті.

«Очі Господа на праведних, і вуха Його звернені до їхньої молитви, обличчя ж Господнє проти тих, які діють лихо» (1 Пт 3, 12).

Господь дивиться на серце кожної окремої людини і досліджує його. Бога неможливо обманути. Не плід людських ідеологій і фантазій, не політичні та економічні системи мають цінність перед Богом, але серце людське, з якого виходить і шириться добро та святість — або зло і ганьба. Тому й ми на вимогу Христа мусимо наводити лад у власній хаті не тим, що змінимо меблі, не тим, що пофарбуємо стіни або поміняємося місцями за спільним столом, а тим, що перемінімо свої серця, суть і фундаменти самих себе. Через життя у полоні антихристиянської системи ми звикли вимагати не від себе, а від зовнішнього середовища, показувати пальцем на інших. Однак християнином є лише той, хто має мужність прийняти на себе відповідальність за те, що діється навколо, приймати тягарі інших людей і наслідувати Христа, який нікого не звинувачує, але бере на себе кожен гріх, щоби в собі все перемінити.

Ми повинні пам'ятати про те, що зміна стародавньої цивілізації на цивілізацію нового світу відбулася не так за рахунок революцій і бунтів, як через глибоке преображення людських сердець завдяки проголошенню Доброї Новини. Боже Слово, проголошене Христовими учнями, утворило Civitas Christiana — християнське суспільство, яке стало фундаментом державності багатьох європейських країн. На суді Понтія Пилата поряд стояли Ісус і Варавва. Саме Варавва був тим, хто покладав своє уповання в насильстві, у кровопролитті і в ненависті. І саме його вибирає натовп як людину цінності більшої, ніж Христос. Натовп, введений в оману тодішніми політтехнологами, віддає голоси за того, хто хоче впровадити суспільні зміни через руйнування лише зовнішніх форм,

через радикальну помсту і знищення, через кров і вбивство. Ніхто не хоче думати, що саме цей вибір є водночас засудженням Милосердного Христа — Месії, який перемінює світ, змінюючи глибини людського серця, через очищення і навернення, через солідарність і милосердя.

Правда залишається на всі віки однією і тією ж самою: той, хто вибирає Варавву, самим своїм вибором засуджує Христа. Це логіка виборів. І кожний християнин повинен це усвідомити.

Зміни і наведення ладу не є механічними, ані залежними від окремої людської особи. Лише солідарна єдність навернених християнських сердець, лише сила особистої відповідальності за долю живих і ненароджених, лише нерозривні стосунки людини з Творцем, перебування у стані освячуючої благодаті, сила молитовного заступництва та світло Святого Духа дадуть гарантію змін на краще. Не людські імена, не князі світу цього, не багатства олігархів та їхніх прихильників — бо в них нема спасіння, як про це нам кажуть Давидові псалми. Чи людською силою Україна здобувала перемоги у попередні роки? Чи ми не пам'ятаємо ситуацій, коли здавалося, ніби вже все втрачено? Бо міць Божа у безсиллі виявляється (пор. 2 Кор 12, 9).

«Не покладайте надію на вельмож, на людського сина, в якого нема спасіння» (Пс 145, 3).

Не покладаймо уповання на імена тих чи інших шукачів найвищої посади. Навертаємося в серці своїм і дивимося на серце того, хто хоче отримати наш голос. Бо його обіцянки не є значущими. Значущим є те, як він у серці про себе свідчить. Разом з Апостолом Яковом вимагаємо свідчення: «Ти віруєш — добре робиш. Але чи знаєш, що віра без діл є мертвою?» (пор. Як 2, 17-20). Вимагаємо: покажи мені віру свою не з обіцянок, але з діл своїх, із того, що виходить із серця твого. Бо якщо з твого серця виходять свари, очорнення, пихатість, утвердження власного «я», нескінченні звинувачення всіх і всього, — тоді й діла твої будуть лютими і приведуть нас до руїни.

Не очікуймо, що претенденти на посаду президента будуть святими. Такого не буде. Не шукаймо ідеальної людини, бо й такі по землі не ходять. Але будемо виглядати того, хто свідомий своєї людської слабкості, хто Бога береже в серці своїм і відкидає зло, щоби творити благо. Християнський голос має бути призначений тому, хто життям уже засвідчив, що бачить у кожній людині і в цілому суспільстві не «ресурс», не засіб для просування своїх ідей та інтересів; тому, хто цінує в кожній конкретній особі велич образу і подоби Божої. Хто не наслідиться міняти антропологічні фундаменти (хто є людина?), а справжні сімейні цінності не буде вважати другорядним питанням. Не біймося спитати кандидатів і про це! Християнський голос віддамо за того, хто не буде ділити українців на «менших» і «більших», але вшанує кожного сивочолого як власного батька, а стареньку зі струдженими руками — як власну матір. Того, хто в кожному хлопцеві у військовій формі бачить власного сина, а в кожній стурбованій життєвими труднощами і безнадією жінці — власну сестру. Який пригорне до серця кожного з дітей своїх рідних українців — дітей нашої спільної, Богом даної землі. Шукаймо того, хто вже зробив щось значуще, щоб наші співгромадяни не покидали цієї Богом нам даної землі!

Для нас передвиборчий час буде також часом Великого Посту. Це відповідний час для упорядкування власного життя, а згодом — суспільного. Це нагода подивитися на речі

(також і політичні) очима Бога. Матимемо більше часу для молитви, тож молимося більше про нашу владу. Це не жест, а наказ Божого Слова. Нехай замовкне всілякий гнів та засудження — воно від Бога не походить і до Нього провадити не може. Бо Бог, який оселився між нами, за подібних політичних обставин так навчав: «*А вам, що слухаєте, кажу: Любіть ворогів ваших, добро чиньте тим, які вас ненавидять; благословляйте тих, які вас проклинають, моліться за тих, хто вас зневажають. [...] Будьте милосердні, як Отець ваш милосердний. Не судіть, і не будете судженні; не засуджуйте, й не будете засудженні; простіть і вам проститься»* (Лк 6, 27-28. 36-37). Ісусів світогляд став шляхом спасіння людства. Тож чи ми маємо право обирати інший? Чи тоді не потрапимо під вплив сучасних політтехнологів і чи знов не оберемо Варавву?

Дорогі Брати і Сестри, якщо збагнемо це головне, то зайвим буде нагадувати про гріховність усілякої політичної неправди; про відповідальність кожного перед Богом у поставленні маленької «галочки»; про усильне благання до Духа Святого, щоби цей вибір зробити правильним. Зайвим буде нагадування християнинові про співпрацю з новообраним Президентом та про обов'язок молитви за нього, незважаючи на наше ставлення до його особи. Також зайвим буде повторювати знов і знову, що доля України сьогодні — у наших руках і в силі молитви до Бога, бо від Нього походить усяке добро.

На цей складний і відповідальний час, на чесні та правильні вибори уділяємо вам Божого благословення: в ім'я Отця і Сина, і Святого Духа!

VII Неділя Звичайного періоду, 24 лютого 2019 року

№ 5/2019

Єпископи Римсько-Католицької Церкви в Україні